

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років»

м. Київ
8 липня 2015 року
№ 29-у/2015

Справа № 2-29/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича — головуючого,
Бринцева Василя Дмитровича,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Мельника Миколи Івановича — доповідача,
Саса Сергія Володимировича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Стецюка Петра Богдановича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років» від 9 квітня 2015 року № 315–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 25, ст. 191).

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М. І. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб'єкт права на конституційне подання — 50 народних депутатів України — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), Закон України «Про увічнен-

ня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років» від 9 квітня 2015 року № 315–VIII (далі — Закон) у зв'язку з порушенням конституційної процедури його розгляду та ухвалення.

Народні депутати України стверджують, що під час розгляду та ухвалення Закону було порушено статті 96, 102, 114 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» від 10 лютого 2010 року № 1861–VI (далі — Регламент), які встановлюють законодавчу процедуру, та статті 6, 8, 19, 83, 88 Конституції України.

Автори клопотання зазначають, що при розгляді питання про включення проекту Закону до порядку денного другої сесії Верховної Ради України не було дотримано строків, встановлених у статті 96 Регламенту, а законопроект прийнято в цілому, незважаючи на ряд зауважень до нього, висловлених Головним науково-експертним управлінням Апарату Верховної Ради України, що не відповідає вимогам частини четвертої статті 102 Регламенту. У клопотанні також стверджується, що головуючий на пленарному засіданні Верховної Ради України поставив на голосування питання про прийняття проекту Закону одразу за основу і в цілому, чим, на думку народних депутатів України, порушено вимоги статей 102 та 114 Регламенту.

На підтвердження цього до конституційного подання додано витяги зі стенограм двадцять другого та двадцять п'ятого пленарних засідань Верховної Ради України відповідно від 7 та 9 квітня 2015 року; результати поіменного голосування народних депутатів України від 9 квітня 2015 року про розгляд за скороченою процедурою проекту Закону (№ 21) та про прийняття проекту Закону за основу та в цілому (№ 22); копію висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України щодо проекту Закону; копію рішення Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю від 8 квітня 2015 року. В конституційному поданні також наведено окремі положення Конституції України та Регламенту, правові позиції Конституційного Суду України, що містяться, зокрема, в його рішеннях від 7 липня 1998 року № 11-рп/98, від 2 листопада 2004 року № 15-рп/2004, від 29 червня 2010 року № 17-рп/2010, від 30 вересня 2010 року № 20-рп/2010 та від 11 жовтня 2011 року № 10-рп/2011.

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 1 липня 2015 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі згідно з пунктами 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України», виходить з такого.

2.1. Частиною першою статті 152 Конституції України передбачено, що закони та інші правові акти за рішенням Конституційного Суду України визнаються неконституційними повністю чи в окремій частині, якщо вони не відповідають Конституції України або якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності.

Згідно із Законом України «Про Конституційний Суд України» у конституційному поданні має зазначатися правове обґрунтування тверджень щодо неконститу-

ційності правового акта або його окремих положень (пункт 4 частини другої статті 39); предметом розгляду Конституційного Суду України може бути конституційне подання, в якому викладаються аргументи і стверджується про неконституційність законів, інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим (частина перша статті 71). Отже, суб'єкт права на конституційне подання, стверджуючи про невідповідність оспорюваного акта (його окремих положень) Основному Закону України, повинен навести правові аргументи щодо такої невідповідності (Ухвала Конституційного Суду України від 2 жовтня 2014 року № 86-у/2014).

Аналіз конституційного подання дає підстави для висновку, що народні депутати України не навели правового обґрунтування тверджень щодо неконституційності Закону у зв'язку з порушенням встановленої Конституцією України процедури його розгляду та ухвалення, а лише виклали зміст статті 6, частини другої статті 8, частини другої статті 19, частини п'ятої статті 83, частини третьої статті 88 Конституції України, статей 96, 102, 114 Регламенту та окремих правових позицій Конституційного Суду України.

В ухвалях Конституційного Суду України від 27 грудня 2011 року № 66-у/2011, від 27 березня 2013 року № 10-у/2013 та від 21 травня 2015 року № 21-у/2015 зазначено, що наведення змісту положень законів, цитування деяких приписів Конституції України, правових позицій Конституційного Суду України не є правовим обґрунтуванням їх неконституційності у розумінні пункту 4 частини першої статті 39, частини першої статті 71 Закону України «Про Конституційний Суд України».

Крім того, положення Конституції України, на які посилаються автори клопотання, не регламентують процедурних вимог щодо розгляду та ухвалення законопроектів, а лише передбачають загальні засади здійснення державної влади в Україні (стаття 6), визначення меж повноважень та способів діяльності органів державної влади (частина друга статті 19); визначають, що порядок роботи Верховної Ради України встановлюється Конституцією та Регламентом Верховної Ради України (частина п'ята статті 83); визначають, що Голова Верховної Ради України здійснює повноваження, передбачені Конституцією України, у порядку, встановленому Регламентом Верховної Ради України (частина третя статті 88); закріплюють найвищу юридичну силу Конституції України та передбачають, що закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

Посилання на зазначені положення Конституції України не можуть вважатися правовим обґрунтуванням твердження щодо порушення конституційної процедури розгляду та ухвалення Закону, оскільки безпосередньо не регулюють конституційну процедуру розгляду та ухвалення законів.

Таким чином, конституційне подання не містить правового обґрунтування тверджень щодо порушення конституційної процедури розгляду та ухвалення Закону, тому не відповідає вимогам пункту 4 частини другої статті 39, частини першої статті 71 Закону України «Про Конституційний Суд України». Отже, є підстави для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповід-

ність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом.

2.2. Відповідно до статті 150, частини першої статті 152 Конституції України неконституційним може бути визнаний лише той правовий акт Верховної Ради України, у процесі прийняття чи схвалення якого або набрання ним чинності було порушено процедурні вимоги, що встановлюються Конституцією України, а не іншими правовими актами, зокрема законом про Регламент Верховної Ради України (Рішення Конституційного Суду України від 12 липня 2000 року № 9-рп/2000, ухвали Конституційного Суду України від 25 січня 2001 року № 1-уп/2001, від 16 вересня 2014 року № 79-у/2014).

Проте у конституційному поданні та доданих до нього матеріалах немає відомостей про порушення встановленої Конституцією України процедури розгляду та ухвалення Закону, а лише стверджується про недотримання Верховною Радою України вимог статей 96, 102, 114 Регламенту, тобто фактично ставиться питання щодо перевірки законності процедури розгляду та ухвалення Закону. Однак, як зазначено в ухвалях Конституційного Суду України від 20 листопада 2003 року № 51-у/2003, від 14 червня 2011 року № 18-у/2011, це не належить до його повноважень.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині згідно з пунктом 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 39, 40, 45, 50, 71 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років» від 9 квітня 2015 року № 315–VIII на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом; невідомість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному поданні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ